

Tjänsteutlåtande Nr: 2024-40

Utfärdat 2024-05-06

Diarienummer 0843/24

Handläggare

Saida Charafi

Telefon: 031-367 00 33

E-post: saida.charafi@educ.goteborg.se

Inriktning gällande utbud i gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola år 1 läsåret 2025/2026

Förslag till beslut

I utbildningsnämnden

Att fastställa förvaltningens förslag till inriktning gällande utbildningsutbud av nationella program år 1, introduktionsprogram och anpassad gymnasieskola år 1 läsåret 2025/2026.

Sammanfattning

Utbildningsutbudet 2025/2026 utgår från Utbildningsförvaltningens befintliga organisation för gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Enligt befolkningsprognosen ökar antalet 16-åringar i Göteborg med 207 personer mellan åren 2024 och 2025. Den prognostiserade ökningen till gymnasieskolan omhändertas genom utökning av utbildningsplatser samt förändring av utbildningsutbudet inom befintliga gymnasieskolor.

Det planeras start av tre utbildningar på Burgårdens gymnasium; estetiska programmet med inriktning modedesign, estetiska programmet med inriktning bild och form samt riksrekryterande design- och sömnadsteknisk utbildning. Det planeras även start av försäljning- och serviceprogrammet på Katrinelundsgymnasiet. För att kunna omhänderta utökningen av samhällsvetenskapsprogrammet på Bernadottegymnasiet sker en flytt av naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet från Bernadottegymnasiet till Katrinelundsgymnasiet.

Förvaltningens bedömning är att anpassad gymnasieskola får en ökning med cirka 40 elever till och med läsåret 2025/2026 vilket är en betydande ökning. Expansionen bedöms kunna omhändertas inom ny enhet på Stora Holm AG samt fler elevklassrum på nationellt program Burgården AG.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En förväntad elevökning på befintliga program och skolor bidrar till en effektivare resursanvändning. Osäkerheten och fluktuationerna inom introduktionsprogrammen ger ekonomiskt och organisatoriskt svårare planeringsförutsättningar vilket förvaltningen behöver ta höjd för. Utökningen och utvecklingen av utbildningsplatser som påbörjades läsåret 2023/2024 på Polhemsgymnasiet innebär fortsatt ökade kostnader som ska rymmas inom förvaltningens budgetram.

Den förväntade elevökningen för anpassade gymnasieskolan bidrar till ökade lokalkostnader då befintliga lokaler inte rymmer hela ökningen. Lokalanpassningar på individ och gruppnivå driver kostnader under 2025/2026 beroende på elevunderlag.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Utbildningsförvaltningen arbetar aktivt för att möta elevernas önskemål och behov genom att erbjuda ett brett utbud. Elevernas utbildning ska leda dem mot önskat mål genom att förbereda dem för fortsatta studier eller arbetslivet samt ge dem goda förutsättningar att bli aktiva samhällsmedborgare. I FN:s konvention om barnets rättigheter fastslås barns rätt till utveckling och utbildning i artikel 6 och 28. Rätten till utbildning är tätt förknippad med barnets övriga rättigheter, då en fullföljd grund- och gymnasieutbildning är en friskfaktor som ger bättre förutsättningar för ett liv fritt från våld, bättre hälsa, meningsfull fritid och större möjlighet till delaktighet. Gymnasieskolorna i Göteborg möter en stor variation i elevers bakgrund och förutsättningar för lärande, därför finns det utbildningar på förvaltningens skolor som är särskilt utformade för elever i behov av extra anpassningar och stöd i sina studier för att fler elever ska kunna ges möjlighet att nå målen med utbildningen.

Samverkan

Förslaget samverkas i facklig samverkansgrupp 2024-05-13

Bilagor

1. Befolkningsprognos 2021–2031 GR-kommuner (beräknad 2023).
2. Planerat utbildningsutbud för nationella program, introduktionsprogram och Anpassad gymnasieskola 2025–2026.
3. Utbildningsnämndens plan för utbildningar på introduktionsprogrammen 2024–2026.
4. Godkända avvikelser från programstrukturen

Ärendet

Utbildningsnämnden beslutar om inriktning gällande utbildningsutbud av nationella program år 1, introduktionsprogram och anpassad gymnasieskola år 1 läsåret 2025/2026.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen följer elevutvecklingen i egen regi och fristående skolor och tar del av befolkningsprognoser för att kunna planera framtida utbildningsbehov. Den nya lagen om regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning¹ ställer krav på planering och dimensionering av utbudet på en regional nivå utifrån elevernas val och arbetsmarknadens kompetensbehov. Samverkan sker genom samråd med Göteborgsregionens antagningsnämnd (tidigare utbildningsgruppen) och tillämpningen av av samarbetet genomförs första gången 2024-05-12.

Utbildningsnämnden antog lokalbehovsplanen för 2023 i juni 2023². Planen beskriver det prognostiserade behovet av utbildningsplatser inom gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildning samt yrkeshögskola i de tre tidsperspektiven nutid, närtid och framtid. Av lokalbehovsplanen framgår det att utbildningsförvaltningen gjorde bedömningen att det fanns ett behov av nya utbildningsplatser de kommande åren. Förvaltningens bedömning var att det utökade behovet av platser kunde omhändertas med den lokalplanerings som fanns. Främst handlade det om att Polhemsgymnasiet utökade sina utbildningsplatser från och med läsåret 2023/2024, fullt utbyggt innebär utökningen totalt 600 platser läsåret 2025/2026.

Inför läsåret 2025/2026 sker en utökning av samhällsvetenskapsprogrammet på Bernadotttegymnasiet samt start av estetiska programmet på Burgårdens gymnasium vilket möter ett ökat behov av utbildningsplatser på högskoleförberedande program. Genom start av försäljning- och serviceprogrammet på Katrinelundsgymnasiet och med möjlighet att utöka platser på befintliga skolor möts ett ökat behov av platser på yrkesprogram.

Förvaltningens bedömning är att anpassad gymnasieskola får en ökning med cirka 40 elever till och med läsåret 2025/2026 vilket är en betydande ökning. Expansionen bedöms kunna omhändertas inom ny enhet på Stora Holm AG samt fler elevklassrum på nationellt program Burgården AG.

I december 2024 påbörjar eleverna valet till gymnasieskolan inför läsåret 2025/2026. I planeringsarbetet följer förvaltningen sedan utfallet av valet och elevernas behörighet till de olika programmen under perioden februari-juni 2025. Förvaltningen tar utifrån detta fram underlag för beslut om organisation läsåret 2025/2026 till nämndens sammanträde i juni 2025.

¹ 2 kap. 2 a-b §. 15 kap. 30 a § av Skollagen (SFS 2010:800)

² UBN 2023-06-20 §122

Utbildningsutbud läsår 2025/2026

Utbildningsutbudet utgår från Utbildningsförvaltningens befintliga organisation för gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Nedan beskrivs de förändringar som planeras inför läsåret 2025/2026 utifrån elevernas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Hela utbildningsutbudet beskrivs i den bilagda tabellen *Planerat utbildningsutbud för nationella program, introduktionsprogram och anpassad gymnasieskola 2025–2026*, se bilaga 2.

Anpassad gymnasieskola

Under läsåret 2024/2025 fortsätter arbetet med ny enhet på Stora Holm AG med en kapacitet för ca 50 elever på inriktning individuellt program. Hela utbildningsutbudet för Göteborgs stads anpassad gymnasieskola läsåret 2025/2026 finns presenterad i bilaga 2.

Gymnasieskolans nationella program

Inför läsåret 2025/2026 planeras start av tre nya utbildningar på Burgårdens gymnasium, estetiska programmet med inriktning modedesign, estetiska programmet med inriktning bild och form på AST enheten samt riksrekryterande design- och sömnadsteknisk utbildning med egna examensmål inför läsåret 2025/2026. På Katrinelundsgymnasiet planeras start av försäljning- och serviceprogrammet. Det sker en flytt av naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet från Bernadottegymnasiet till Katrinelundsgymnasiet för att kunna omhänderta en planerad utökning av utbildningsplatser på samhällsvetenskapsprogrammet på Bernadottegymnasiet. Hela utbildningsutbudet för Göteborgs stads gymnasieskola läsåret 2025/2026 finns presenterad i bilaga 2, dock kan smärre anpassningar av utbudet behöva göras utifrån utfallet av gymnasievalet.

Lagändringar som förväntas påverka utbildningsutbudet framöver

Riksdagen har fattat beslut om ändringar i skollagen³ för regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning⁴. Lagändringarna började gälla den 1 juli 2023 och tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025. Ändringarna i skollagen innebär att huvudmän som bedriver utbildning på gymnasial nivå ska väga in både elevers efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Det innebär att arbetsmarknadens behov ska få betydelse när kommuner, enskilda huvudmän och regioner planerar och dimensionerar vissa utbildningar inom gymnasieskolan.

Den 1 januari 2024 infördes förändringar i gymnasieförordningen gällande hantverksprogrammet⁵. Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Förändringen innebär bland annat att det nationella hantverksprogrammet upphör och frisörprogrammet införs. Regeringen har också beslutat om examensmål för frisör- och stylistprogrammet. Dessa ändringar trädde i kraft den 29 mars 2024 och tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

³ SFS 2010:800

⁴ Prop. 2021/22:159: Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning.

⁵ SFS 2023:654

Godkända avvikelser från programstrukturen

Göteborgs Stad har av Skolverket godkännande att bedriva utbildningar med godkända avvikelser från programstrukturen på fem nationella program samt har ansökt om en sjätte inför 2025/2026. Förvaltningen avser att bedriva dessa utbildningar läsåret 2025/2026.

- Särskild variant med inriktning *Husbyggnad* på Bygg- och anläggningsprogrammet, Bräcke gymnasiet.
- Riksrekryterande utbildning med egna examensmål – Sjöfartsutbildningen, Lindholmens tekniska gymnasium
- Spetsutbildning på Estetiska programmet med inriktning *Musik*, Hvitfeldtska gymnasiet
- Spetsutbildning på Naturvetenskapsprogrammet med inriktning *Matematik*, Hvitfeldtska gymnasiet.
- Spetsutbildning på Estetiska programmet med inriktning *Bild och form*, Schillerska gymnasiet.
- Särskild variant med inriktning *Bild och form* på Naturvetenskapsprogrammet, Schillerska gymnasiet.
- Spetsutbildning på Samhällsvetenskapsprogrammet med inriktning *Engelska*, The International High School of the Gothenburg region.
- Riksrekryterande utbildning med egna examensmål – Design- och sömnadsteknisk utbildning, Burgårdens gymnasium (ansökan är klar och beslut kommer i september 2024).

Spetsutbildning inriktning matematik och inriktning engelska ingår i Skolverkets försöksverksamhet med spetsutbildning i gymnasieskolan⁶. Spetsutbildningarna inom Estetiska programmet finns reglerat i 5 kap. 1§ Gymnasieförordningen.

Idrotts- och riksidsrottsutbildningar

I promemorian *Idrottsutbildningar inom gymnasieskolan och gymnasiesärskola*⁷ föreslår Utbildningsdepartementet att de nationella idrottsutbildningarna (NIU) ska avvecklas och att det endast ska finnas en typ av utbildning med specialidrott. Bestämmelserna föreslogs träda i kraft den 1 januari 2022 men ännu finns inget beslut i frågan. I planeringen av idrottsutbildningar förhåller sig förvaltningen till det nuvarande regelverket, men följer utvecklingen av förslaget då utfallet kan komma att påverka utbudet framöver. Utifrån gällande bestämmelser planeras inga förändringar av nuvarande nationella idrottsutbildningar (NIU) eller riksrekryterande gymnasieutbildning i specialidrott (Riksidsrottsgymnasium - RIG) inför läsåret 2025/2026, se *Godkända avvikelser i programstrukturen*, bilaga 4.

Introduktionsprogrammen

Introduktionsprogrammen (IM) har fyra program som ska leda till vidare studier, arbete eller annan verksamhet. Hemkommunen ansvarar för att sökande som saknar behörighet till ett nationellt program erbjuds yrkesintroduktion (IMY), individuellt alternativ (IMA), programinriktat val (IMV) eller språkintröduktion (IMS). Se *Utbildningsnämndens plan*

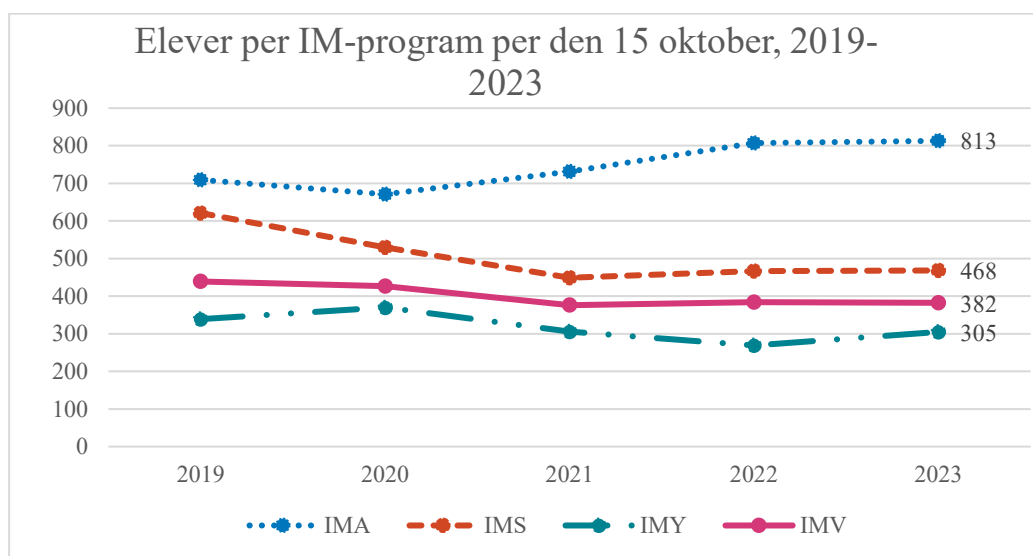
⁶ Skolverket - Skolutveckling, anordna och administrera utbildning på gymnasienivå

⁷ Regeringskansliet (2020-07-17). Idrottsutbildningar i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. (U2020/04134/GV).

för utbildningar på introduktionsprogrammen 2024-2026, bilaga⁸ 3, för mer information om huvudmannens målsättning med utbildning på respektive introduktionsprogram samt hur dessa är organiserade.

Enligt befolkningsprognosen beräknad 2023 ökar antalet 16-åringar i Göteborg med 207 personer mellan åren 2024 och 2025, vilket i sig borde leda till endast en marginell ökning av elever till gymnasieskolans introduktionsprogram. Andra faktorer, som måluppfyllelsen från grundskolan, politiska beslut och händelser i världen, kan dock ge en betydligt större effekt på antalet elever som har rätt till en plats på ett introduktionsprogram. Om det till exempel sker en markant förändring gällande tillströmningen av nyanlända elever behöver förvaltningen anpassa dimensioneringen av språkintruktionsprogrammet. Diagram 1 visar elevutvecklingen inom introduktionsprogrammen från hösten 2019 till 2023.

Diagram 1 Elevutveckling på introduktionsprogram hösten 2019 till hösten 2023

Källa: Gerda databaslager för åren 2019 och 2022. IST Analys för åren 2021–2023.

Yrkesintroduktion vänder sig till elever som saknar godkända betyg för behörighet till ett yrkesprogram. Utbildningen på yrkesintroduktion ska anpassas efter elevernas behov och målsättningar samt efter arbetsmarknadens behov och det måste därför finnas möjlighet att rikta utbildningen mot behörighet i ett yrkesprogram eller mot anställningsbarhet inom ett visst yrkesområde. Inom ramen för yrkesintroduktionsprogrammet anordnas också yrkespaket med en lärlingsliknande struktur och riktar sig företrädesvis till elever som redan gått en tid på ett introduktionsprogram vars främsta mål är att utbildningen ska leda till arbete.

Individuellt alternativ vänder sig i första hand till ungdomar som inte är behöriga till ett nationellt program och som är i behov av mycket stöd och motivationshöjande insatser eller till ungdomar som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning som förbereder dem för annan utbildning. Under de senaste åren har behovet av utbildningsplatser på individuellt alternativ ökat i allmänhet och förvaltningen har särskilt noterat att det gäller

⁸ [Bilaga 3](#)

utbildningsplatser för ungdomar från grundskolan som har ett omfattande stödbehov. Förvaltningen behöver ha en god beredskap för att möta behovet av dessa utbildningsplatser även till läsåret 2025/2026. Denna målgrupp återfinns inom profilerna extra stöd och anpassning (IMA ESA) och autismspektra tillstånd (IMA AST).

Det har även skett en utveckling av individuellt alternativ genom möjlighet till profilering inom utbildningen. Exempelvis kan yrkesprofilering innebära kurser inom ett visst yrkesområde och/eller praktik/APL ses både som en del i lärandet, som en motivationshöjande insats eller mot att etablera sig på arbetsmarknaden.

Programinriktat val syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och ska så snart som möjligt kunna antas till det nationella programmet. Programinriktat val erbjuds på de flesta yrkesprogrammen med undantag för Naturbruksprogrammet och El- och energiprogrammet. Programinriktat val mot de högskoleförberedande programmen erbjuds inom samhällsvetenskap, naturvetenskap och ekonomi.

Språkin introduktion vänder sig till nyanlända ungdomar. Tyngdpunkten inom utbildningen är det svenska språket men eleverna får även läsa andra ämnen för att sedan kunna gå vidare till annat program inom gymnasieskolan eller till annan utbildning. Sedan mars 2023 har antalet aktuella elever till Språkin introduktion minskat, så även läsåret 2023/2024.

Hur utvecklingen av det pågående kriget i Ukraina kommer att påverka flyktingströmmar i Europa och Sverige de närmaste åren är oklart, men en beredskap finns för att ta emot flyktingar i samverkan med berörda förvaltningar inom staden. Förvaltningen följer fortsatt Migrationsverkets prognoser och planeringen framåt behöver anpassas kontinuerligt efter rådande läge.

Förvaltningens samlade bedömning

Inför läsåret 2025/2026 bedömer förvaltningen att den prognostiserade ökningen av antalet 16-åringar till gymnasieskolan möts genom utökning av utbildningsplatser samt förändring av utbildningsutbud på Bernadottegymnasiet, Burgårdens gymnasium och Katrinelundsgymnasiet. Antalet utbildningsplatser anpassas efter elevernas val samtidigt som ett brett programutbud erbjuds. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att säkerställa att det finns kapacitet att ta emot de elever som har rätt till ett introduktionsprogram.

För att kunna möta en förväntad elevökning inför läsåret inom anpassade gymnasieskolan pågår utökning med ytterligare elevplatser på skolenheten Stora Holm AG.

Tomas Berndtsson
Förvaltningsdirektör

Maija Söderström
Avdelningschef Planering och utveckling